

DE VLAAMSCHE WACHTER

DEN VADERLAND GËTROUWE
BLIJF ICK TOT IN DEN DOOT.

Den vrede om den vrede, den vrede ten allen prijze willen is laf en goddeloos; wij mogen niet met gelijkmoedige onverschilligheid aanvaarden het recht en het onrecht, de waarheid en de leugen; het onrecht moet gewroken, de wanorde hersteld worden, de waarheid zegevieren!

KARDINAAL MERCIER.

VAN CAUWELAERT EN DE ACTIVISTEN.

In Holland heeft, voor de eerste maal, een soort Vlaamsche landdag plaats gehad van het Vlaamsch-Belgisch verbond, dat een 6000 leden telt.

Frans Van Cauwelaert voer er het woord.

Deze redevoering is bijzonder in den smaak gevallen der activisten. Luc schrijft « Indien gij dit geen activisme heet, dan hebt gij allen zin voor de werkelijkheid en de ware bediedenis der woorden verloren. » — En verder: « Wie twijfelt nog aan de redding, aan de toekomst van Vlaanderen Leve Frans Van Cauwelaert ». De wensch is ook hier de vader der gedachte, zouden de moffen zeggen.

Ze hebben Van Cauwelaert nog lang niet, zooals aanstonds zal blijken; doch vooraf een paar woordjes ter opheldering van het standpunt der Vlamingen zoowel aan den Yzer als in Holland en in het bezet gebied.

In het begin van den oorlog, werd hier ook op taalgebied de godsvrede geteekend; allen kozen gesloten partij tegen den gehaten indringer. Het was toen dat Borms, in de Gazet van Antwerpen schreef, dat de Belgische Leeuw zijn klauwen zoo diep mogelijk moest slaan in het lijf van den Duitschen aerd! Met wederzijds goedvinden, zou de taalstrijd dus ophouden tot na den oorlog. Maar het duurde niet lang, of in het buitenland, staken enkele Vlaamschhaters het hoofd op, en verdwaasd door ons toevallig bondgenootschap met Frankrijk, begonnen ze te roepen: België zal latijnsch (Fransch) worden, of te niet gaan. Na den oorlog zal er geen spraak meer zijn van Vlaamsch, enz.

Zulk geschreeuw was voor ons Vlamingen, zeker pijnlijk, maar, gelet op de hoedanigheid der schreeuwers, op hun gemis aan invloed, op hun schreeuwerig verleden, konden we gerust zijn: dat geschreeuw zou ons niet deeren! Wilden echter, in het buitenland, onze Vlaamsche voormannen aan die Vlaamschhaters antwoorden, dan kon men ons niets verwijten, want niet WIJ hadden den godsvrede verbroken, maar wel ZIJ. En wie kaatst moet den bal verwachten.

Maar enkele Vlaamsche heethoofden bepaalden zich niet bij het afweren der aanvallers, doch onder voorwendsel, dat de regeering die mannen steunde of liet begaan, begonnen ze aanstonds de regeering zelve aan te vallen.

Ook waren er van die tafelspringers, die zoozeer door spreeklust gekitteld werden, dat zij daaraan niet konden weerstaan. Het activisme was geboren.

Daar de bezettende macht aanstonds van dien toestand profijt trachtte te trekken, door den tegenstand tegen de Belgische regeering aan te moedigen, de eischen der activisten in te willigen, en met veel geld die beweging te steunen, was er, voor ons, oprechte Vlaamsche vaderlanders, d.w.z., Vlaamsche Belgen, maar één middel, om onze eer onge-

schonden te houden, en het verwijt te ontgaan van vaderlandsverraad, wegens hulpverlening aan den vijand, d. i. passief te blijven, d. w. z. ons voorloopig verre te houden van iedere beweging in zake Vlaamsch, omdat men daaraan niet kon meedoen, zonder in de klauwen te vallen van den gehaten overweldiger.

Wij voorspelden, en de feiten hebben ons gelijk gegeven, dat het activisme, hoe fraai klinkend ook in het begin, heel spoedig zou uitloopen op verstandhouding met den vijand des lands. En wie daaraan nog eenigen tijd mocht getwijfeld hebben, werd door de reis naar Berlijn, door de Bestuurlijke scheiding en eindelijk door de uitroeping van Vlaanderens zelfstandigheid, van zijne begoocheling genezen.

Wij passieven behielden volledig ons oud Vlaamsch program maar wilden daarin volstrekt geen inmenging dulden van vreemden, allermint van een meedoogenloozen overweldiger.

Aan de overzijde van den Yzer, mogen onze soldaten, binnen de grenzen van de militaire tucht, natuurlijk alles in 't werk stellen, om de Vlaamsche bepalingen te doen naleven of om er betere te verkrijgen, tot hun recht volledig is. Daar heeft de vijand geen voordeel bij.

In een neutraal land, b.v. in Holland, is de toestand onzer mannen nog weer eenigzins anders. Zij zijn vrij, zij kunnen in verbinding komen met onze regeering, en mogen dus rechtstreeks of onrechtstreeks in hunne bladen, hunne wenschen en verlangens te kennen geven, en tevens trachten de Vlaamsch-vrijdige invloeden, die op de regeering zouden kunnen werken, te niet te doen. Ook dat is nog geen activisme.

Dat heeft Van Cauwelaert gedaan in de bevuste redevoering.

Hoe weinig activistisch hij is, en hoe ver hij staat van de klik Luc-Borms en Cie, blijkt zonneklaar uit deze regelen van het verslag (N.R.C., 5-3-13 avondbl.)

« Het is het goed recht der Vlamingen nu reeds hun eischen te stellen (dus niet reeds tot de uitvoering van die eischen overgaan, wat zonder Duitse hulp niet mogelijk is. Red. Vl. W.) voor de toekomst. Zij vinden evenwel niet ieder middel goed, omdat het doel, dat ermede bereikt wordt, goed is. Hun ideaal is zuiver en ook kun middelen blijven zuiver. Het Vlaamsch-Belgisch verbond keurt dan ook onvoorwaardelijk af alle activisme en alle maatregelen, door den Duitschen bezetter, om de Vlamingen te believen, tot stand gebracht, zooals de Vervlaamsching van de Duitse hoogeschool.

Als Luc, na deze zinsnede nog kan roepen: Leve Frans Van Cauwelaert, dan is dat een groote huichelarij, of hij bewijst weer eens te meer, dat hij zich « allen zin voor de

werkelijkheid en de ware bediedenis der woorden verloren heeft. »

Ook het Nieuwsblad van Antwerpen, dat dagelijks ons volk vergiftigt, vraagt zich af, welk verschil er nog is tusschen Van Cauwelaert en de activisten. Het antwoord daarop kan iedereen aanstonds geven: daartusschen is het zelfde verschil als tusschen twee broers, die beiden rijk willen worden, de eene door eerlijken koophandel, de andere door — met behulp van een inbreker — de brandkast van zijn zijn vader te plunderen; hetzelfde verschil dus, als tusschen een eerlijk man en een gemeenen schelm!

Aan de leidersgave van Frans Van Cauwelaert, die naar twee zijden, of tegen twee fronten vecht: nl. tegen het franskiljonsche en tegen het activistische, worden hooge eischen gesteld; wat hij tegen de eenen zegt klinkt altijd in het voordeel der anderen, en het komt er dus zeer op aan, naar beide zijden even duidelijk te zijn. Maar of Van Cauwelaert, ondanks de groote meesterschap waarover hij beschikt, nog duidelijker had kunnen zijn tegen de activisten, durven we waarlijk betwijfelen.

Het zal hem echter zeker eene aansporing zijn, om het aan die duidelijkheid, ook in de toekomst, nooit te laten ontbreken, daar het niet in zijne bedoeling kan liggen, de activisten, uit ZIJN naam en uit ZIJN prestige, munt te laten slaan voor hun verraderswinkel.

En daarom roepen wij nogmaals oprecht: Leve Frans Van Cauwelaert!

VLAMING.

ACHTER DE SCHERMEN.

Het activisme is ziek, erg ziek. Als hunne vrienden de Duitschers onze klokken niet uit de kerktorens stelen, zou het weldra over dood luiden voor het activisme.

Het heeft de tering in 't lijf gekregen sinds het de Belgische regeering vervallen verklaarde, de zelfstandigheid van Vlaanderen uitriep, en vrede wilde sluiten met Duitschland.

Dat was zijn krachtproef. Daardoor moest het aan de Duitschers laten zien of het sterk was. Het mocht al zijn troeven in eens uitspelen. En dat is tegen gevallen. De Duitschers hebben gezien dat het ten slotte maar een handvol verdwaalden kon bijeenbrengen. De Duitschers hebben het gewikt, gewogen en te licht bevonden. En... de Duitschers laten het schieten, zij laten het langzaam uitsterven.

De Raad van Vlaanderen ging vrede sluiten met Duitschland. En nu komt opeens de sluwe Hertling, de Duitse kanselier, den vrede aanbieden aan de Belgische regeering uit Havere. Niet aan den Raad van Vlaanderen. Geen woord wordt over dien Raad gesproken.

De Raad had nochtans de regeering uit Havere vervallen verklaard, met instemming van de Duitschers. En nu erkent de kanselier die regeering toch nog en doet hij of de Raad zelfs niet bestaat.

Leeuwen uit den Raad, voelt gij dien kaakslag? of liever dien stamp? Voor de Duitse regeering zijt gij niets meer!

Hoe is die verandering zoo plots gekomen, pas na de uitroeping van Vlaanderens zelfstandigheid?

Daar kunnen wij eenige zaakjes over vertellen.

Van over lang gingen niet al de Duitschers met de activisten mee. Von der Lancken, de groote man uit de Politische Abteilung te Brussel, was tegen het drijven der activisten. Maar zij werden hier gesteund door Schaible en door graaf Harrack. Die graaf gaf zelfs veel geld uit voor de verraders, en bekostigde de propaganda van de « Groeningerwacht » en « Jong Vlaanderen ». Die twee heeren hadden Berlijn mee; de Duitse regeering steunde hen. Von der Lancken moest voorloopig zwichten en den Raad van Vlaanderen laten begaan.

Von Sandt, de civiel-gouverneur, en Trimborn, waren ook tegen den Raad. Die twee heeren werden zelfs door Berlijn teruggeroepen.

Maar nu is von der Lancken onlangs naar Berlijn geweest, en heeft daar gelijk gehaald. Hij heeft aan den kanselier doen inzien, dat het Vlaamsche volk niet meewil, dat de voormannen der Flaminganten tegenwerken, dat de activisten uitgejouwd worden als zij op straat komen, dat de Hoogeschool van Gent een misbaksel is; dat de meeste activisten geen eerlijke Vlamingen zijn, maar geldjagers, en dies meer. Kortom dat de zaak niet opschiet, dat de haring niet braadt, en de Duitse politiek hier verkeerd geweest is.

Dan is eene afvaardiging van Rijksdagleden naar België gekomen om den toestand te onderzoeken. Die hebben ingezien dat het Vlaamsche volk geen verandering van regeering wenscht, dat wij onze zaken zelf zouden afdoen, dat Vlaanderen daarom niet van Wallonië moet scheiden. Met die complimenten zijn die heeren naar Berlijn teruggegaan. Dat bevestigde heelemaal de meening van von der Lancken.

En daarop, zwenking van de Duitse politiek! De kanselier erkent voort de regeering van Havere, doet haar zijn vredesaanbod, verloochent den Raad en de zelfstandigheid van Vlaanderen, laat de activisten los!

Arme dutsen!

't Is nog alles niet. De Duitschers doen erger dan de activisten loslaten. Zij smijten hun werk omver.

Den 22 December 1917 had de Raad van Vlaanderen beslist dat Vlaanderen zelfstandig was; en te Brussel in den Alhambra, te Antwerpen op de Beurs, werd die zelfstandigplechtig uitgeroepen. Borms zwoer dat hij nu sterven kon, want hij had den schoonsten dag van zijn leven beleefd.

Vlaanderen was dus een staat. Tien ministers werden aangesteld; in elke voorname stad werden afgevaardigden voor het Parlement verkozen. Lambrechts orakelde, uit naam van de nieuwe regeering, dat zij vrede gingen sluiten met Duitschland, en zich doen erkennen door de overige staten.

En nu heeft von Falkenhäusen, de goeverneur-generaal, met eenen stamp dat reuzengebouw omver gestampt. Hij heeft verklaard, dat Vlaanderen niet zelfstandig is; dat hij en Berlijn de proclamatie van den Raad maar opvatten als een verlangen naar zelfstandigheid. Meer niet!

Den 7den Maart werden de Vlaamsche ministers ontvangen bij den goeverneur. Deze zegde hun woordelijk: (*)

« Ik neem deze gelegenheid te baat om u gene verklaring af te leggen. Het veelbesproken besluit van den Raad van Vlaanderen van 22 December 1917 heb ik aldus opgevat, dat u opnieuw den onwrikbaren wil bekend gemaakt hebt, het Vlaamsche volk van den druk der verfransching te bevrijden »

De goeverneur verklaart, dat hij de beruchte proclamatie enkel in dezer voege opvat: « Heeren Duitschers, wij, Vlamingen zouden gaarne zelfstandig worden. » Meer niet.

Dat was ferm gelogen. Want de goeverneur, voor een paar maanden, vatte het wel degelijk op als eene uitroeping van de zelfstandigheid. Anders zou hij den Raad niet laten begaan hebben. Maar ondertusschen waren andere bevelen uit Berlijn gekomen, zooals wij boven vertelden. De koetsier giender had geroepen: Rechts rijden! En daarom moest de goeverneur er maar op los liegen. Daar is een Duitser immers niet van gebersten.

Hij voegde er bij, dat die zelfstandigheid nu niet kon uitgewerkt worden, maar wel na den oorlog, en na het sluiten van den vrede: dat moet geschieden bij de vredesonderhandelingen, en vooral door het Vlaamsche volk zelf.

Eg daarmee is heel de zaak afgedaan en verzonden tot na den oorlog.

De goeverneur streek echter nog wat zalf op de wonde die hij sloeg: hij beloofde, dat de Duitschers bij de vredesonderhandelingen en ook daarna de Vlamingen zouden helpen

en wees als eenige taak aan de tien ministers aan, het Vlaamsche volk daarop voor te bereiden !

Mager !... op de belofte van Duitschers te moeten steunen Wij weten wat die waard zijn !

En de leeuwen van ministers stonden daar met hangende staarten ! Fiere Vlamingen zouden bij zoo'n ezelstamp hun ontslag naar het hoofd van den goeverneur gesmeten hebben Zij niet ! Slaven en kruipers laten zich alle beledigingen welvallen. Zij kunnen niet anders. Zij kruipen nog als men hen voor den aap houdt, als men hen wijsmaakt dat wit zwart is; als men hun plechtig verklaart, dat hunne proclamatie niet moet opgevat worden gelijk zij meenden : dat zij onmondige kinderen zijn die niet weten wat zij zeggen; als de goeverneur hun uitlegt hoe hunne woorden en daden eigenlijk moeten opgevat worden. Zij zwijgen en kruipen !

Eilaas ! Eilaas ! waar is der vaderen fierheid nu gevaan !

In 't openbaar maken nu de activisten van den nood eene deugd.

Ook zij zwenken in hunne politiek, evenals hunne Deutsche meesters. Zij zingen reeds een paar toonen lager, en zullen nog lager zingen. Zij krijgen den krop in de keel. Zij spreken al veel minder over onze afgezette regeering. Zij voelen dat zij te ver gegaan zijn. Zij spreken nu vooral over noodzakelijke hervormingen in het onderwijs, in de nijverheid, in het finantiëwezen. Zij doen roerende beroepen op de passivisten om toch met hen samen te werken. Zij voelen, dat zij zonder de passivisten niets zijn dan een hoop straatloopers. Zij zouden zich nu willen doen helpen door de passivisten; er ééne partij mee uitmaken, om desnoods hunne fouten te doen goedmaken door de passivisten.

Dat zal niet ! Al wat gebeurt, hebben wij voorzegt. Wij hebben hen tijdig gewaarschuwd. Zij hebben niet geluisterd. Nu mogen zij alleen de gevolgen dragen van hun krankzinnig drijven.

Voor ons is die ziekte van het activisme een spoorslag om voort te gaan met onze werking. Wij hebben alles gedaan wat wij konden om het te bestrijden. Ons Vlaamsch volk heeft naar ons geluisterd en het verraad verloochend. Wij gaan voort met het de oogen te openen. Onze Vlaamsche werking is te edel om ze te bevulen met Judasstreken. Wij zullen na den oorlog Vlaamsch bestuur voor Vlaanderen hebben : daartoe moeten enkel al de ministerieele diensten ontubeld worden. Wij zullen Vlaamsch onderwijs hebben. Kardinaal Mercier heeft onlangs, in een schrijven aan zijne priesters, beloofd dat de Belgische bisschoppen de ontubeling der leergangen te Leuven zullen onderzoeken en aan de nooden der Vlamingen zullen te gemoet komen. De regeering zal Gent vervlaamschen.

Maar dat alles willen wij niet van de Duitschers noch met hunne hulp. Wij, Belgen, doen dat onderen.

Wij blijven getrouw aan koning en volk en grondwet.

En ondertusschen laten wij de verraders aan hun lot over.

Zooals het voor den oorlog met de Vlaamsche zaak in België gesteld was, mag het niet weder worden. Daarom moet ook verder heel uw streven gewijd zijn aan de oprichting van een vrij, van Waalscher druk bevrucht, werkelijk vervlaamscht Vlaanderen, het oude, groote doel der Vlaamsche Beweging. De warme geneerheid van het Deutsche volk en de ondersteuning zijner Regeering, kunt gij U voor verzekerd houden.

Nu reeds de middelen vaststellen, waardoor Vlaanderen zelfstandigheid na het sluiten van den vrede verzekerd zal worden, ware voorbarig. Dat moet de vredesonderhandelingen voorbehouden blijven. Deze zelfstandigheid grondig te beïnvloeden zal vooral ook de zaak van het Vlaamsche volk zelf zijn.

Het volk van Vlaanderen zal moeten inzien dat nu of nooit zich de mogelijkheid biedt de grondslagen voor die zelfstandigheid te leggen, waarop het een onverjaarbaar recht heeft. Uwe taak, mijne Heeren, zal in de eerstvolgende maanden daarin bestaan, het Vlaamsche volk, onaangezien of enkelen uwer bijzondere politieke richtingen al of niet aantrekt, op deze groote beslissing voor te bereiden, die het sluiten van den vrede zal brengen.

IS MR DOSFEL NOG ACTIVIST ?

Mr Dosfel heeft een « Katholiek activistisch verweerschrift » uitgegeven.

Mr Dosfel is iemand die nooit activist zou geworden zijn alleen om het geld. Zijn verweerschrift is het meest bezadigde, het meest zakelijke, het meest objectieve dat wij nog gelezen hebben.

Heeft Mr Dosfel daarom gelijk ? — NEEN.

Hij laat tamelijk recht wedervaren aan de echte Passivisten, d.w.z. aan de overtuigde Vlamingen, en keurt van den anderen kant de uitpattingen en overdrijvingen af der activisten, en wel in zulke termen, dat die zelfs, voor een gecensureerd blaadje nog al gedurfd schijnen.

Maar hij raakt de kern van de zaak niet.

Misschien zullen wij ooit gelegenheid hebben, om dat meer uitvoerig aan te toonen. Voor heden mogen de volgende opmerkingen volstaan.

Alles wat hij zegt over het goed recht der Vlaamsche zaak in 't algemeen, kunnen we voorbij gaan; daarmee zijn we akkoord, want het is daarom dat wij Vlaamschgezind zijn.

Maar dat we onze rechten NU zouden moeten opeischen en verwezenlijken, met behulp van den vijand, dat heeft hij nergens bewezen. Welnu, als men iets niet MOET doen, dan MAG men werkeloos blijven.

Verder, dat we onze rechten NU zouden mogen opeischen en verwezenlijken, met behulp van den vijand, bewijst hij evenmin. Daarvoor zou minstens eerst moeten aangetoond worden, dat die rechten, op geen enkele andere manier te verwezenlijken zijn. Ik zeg niet dat het dan zou mogen, maar dat ware toch een eerste vereischte.

Welnu, wij passivisten zijn overtuigd, dat we ons recht zullen bekomen « door de verdere ontwikkeling onzer volkskracht, binnen de grenzen van onze wettige belgische instellingen ». — Een volk is eeuwig, niet waar Mr Dosfel ? Dus is er geen periculum in mora, d.w.z. op een jaar komt het niet aan. Zoolang dus niet bewezen is, dat we mogen meewerken met den vijand, houden wij het ervoor, dat we niet mogen.

Mr Dosfel hoopt op verbroedering tusschen passivisten en activisten. Wij integendeel zijn overtuigd, dat de haat en het afgrijzen, die de activisten zich op den hals gehaald hebben, op heel de Vlaamsche Beweging zou neerkomen; dat we dan achteraf zouden goedkeuren, wat we nu bestrijden; dat we dan alles zouden laten afhangen van het geweld, wilden we onze zaak doorvoeren, en dat we dan niet enkel verpleerd zouden worden door de macht, maar tevens door de schande. En dat nooit ; eerlijk boven al !

Het is heel moeilijk het juist gedacht van Mr Dosfel zelf, uit zijn verweerschrift op te vischen; hij schijnt tusschen heel wat censuurklippen te hebben moeten doorzeilen. Ten andere is Mr Dosfel vanaf het eerste oogenblik slechts een « heel bezadigd » voorstander van het activisme, of beter gezegd, van de Dentsche hoogeschool geweest.

Als we dus nogmaals vragen : Is Mr Dosfel nog activist ? dan kunnen we moeilijk iets anders antwoorden dan : « Hij is hoogleeraar te Gent ».

KOZIJN,

(*) Het Wolff bureau deelt mede: De Heer Gouverneur-Generaal heeft heden namiddag (7.3.18), de Gevolmachtigden van den Raad van Vlaanderen ontvangen en heeft kennis genomen van hunne mededeeling nopens de nieuwe samenstelling van den Raad. Zijne Excellentie antwoordde hierop niet volgende toespraak:

Mijnheeren, ik dank U voor de mededeeling die gij mij zooveel over den uitslag der volksraadpleging voor den Raad van Vlaanderen gedaan hebt en wensch U geluk met den goeden afloop. Gaarne neem ik deze gelegenheid waar om U het volgende te zeggen:

Het veelbesproken besluit van den Raad van Vlaanderen van 22.12.17, heb ik aldus opgevat, dat gij opnieuw den onwankelbaren wil uitgedrukt hebt, het Vlaamsche volk van den druk der verfransching te bevrijden. In overeenstemming met de Rijksleiding kan ik U verzekeren, dat de Rijkskanselier en ik, zooals voorheen, op den grond der verklaring van den Rijkskanselier van Bethmann-Hollweg, van 3.3.17, staan, die, van zijnen kant uwe afvaardiging verzekerd heeft:

« Het Deutsche Rijk zal, bij de vredesonderhandelingen en ook na den vrede, alles doen wat ertoe bijdragen kan, de vrije ontwikkeling van den Vlaamschen stam te bevorderen en te beveiligen... »

Ingevolge der verklaringen van den Rijkskanselier van 3.3.18 is de bestuurlijke scheiding doorgevoerd geworden met het duidelijk politiek doel, het Vlaamsche volk tot eene zelfstandigheid op te helpen, in overeenstemming met zijn bevolkingscijfer, zijn bijzondere kultuur en zijne roemvolle geschiedenis.

WAAROM NIET NU?

Het activistisch drijven is hoogst verwerpelijk, omdat tijdens den oorlog, met 's lands vijand te heulen, in strijd is met de eer en het welbegepen belang van 't Vlaamsche volk.

Wie zulks loochent, kent de feiten niet, is ze vergeten of ziet ze moedwillig voorbij. Laten wij ze daarom hier nogmaals zoo kort mogelijk samenvatten.

1 Zijn het, ja of neen, de Duitschers die ons zonder schijn van reden den 4 Augustus 1914 hebben aangevallen, bij monde van den kanselier echter erkend hebben dat zij wederrechtelijk hebben gehandeld, en ons niettemin sedert 3 jaar en 7 maanden aan al de gruwelen van den oorlog blijven prijsgeven?

Zijn het, ja of neen, de Duitschers die duizenden en duizenden Vlaamsche jongens en mannen een vroegtijdigen en bijna altijd wreeden dood op het slagveld hebben doen vinden, duizenden en duizenden Vlaamsche vrouwen en kinderen tot weduwen en weezen hebben gemaakt, duizenden en duizenden Vlaamsche mannen lichamelijk en geestelijk in de Duitsche gevangenkampen hebben doen ten onder gaan? Duizenden en duizenden en duizenden Vlaamsche werklieden tegen het verpande woord en alle overeenkomsten in, naar Duitschland hebben gevoerd, en ze daar bij duizenden laten omkomen van gebrek, ziekte en verdriet?

2 Zijn het, ja of neen, de Duitschers die Leuven, met inbegrip van de beroemde boekerij van de Hoogeschool, moedwillig hebben verbrand, Dendermonde en Leperen met den grond gelijk gemaakt, Mechelen, Lier Antwerpen en andere plaatsen beschoten en deerlijk geteisterd?

Zijn het, ja of neen, die zonder reden tal van Vlaamsche burgers en vrouwen, zooals te Aarschot, den kogel hebben gegeven of in de vlammen laten omkomen?

Vergeet de zoogen. Raad van Vlaanderen, vergeten de activisten dit alles na minder dan 4 jaar, het Vlaamsche volk vergeet het niet.

3 Hebben de Duitschers, om niet te gewagen van 't opeischen van 't opeischen van koper en wol, ja of neen, de fabrieken en stapelhuizen leeggeroofd en zoodoende den Vlaamschen arbeidersstand tot werkloosheid en armoede gedoemd, niet slechts tijdens den oorlog, maar ook nog voor langen tijd daarna? Iedereen ziet immers toch in dat de fabrieken niet maar zoo dadelijk na 't sluiten van den vrede, de noodige machines en grondstoffen zullen hebben om onverwijld aan 't werk te kunnen gaan noch de kooplieden de noodige waren krijgen om onmiddellijk handel op dezelfde schaal als vroeger te kunnen drijven.

Intusschen zullen de Vlaamsche beambten en werklieden op de kom blijven bijten, en onze gansche bevolking nog langen tijd hoge prijzen moeten betalen om in hare levensbehoeften te voorzien. Denken daar de onnoozels sukkelaars wel eens aan, die gelokt worden naar de zoogenaamde Jebataavonden waar geen tegenspraak geduld wordt?

4 Is het waar, ja of neen, dat hadden de Franschen den slag bij de Marne in September 1914 verloren, hadden onze Belgische jongens, gehoeven door de Franschen en de Engelschen, den strijd aan den Yzer in October daaropvolgende niet zoo heldhaftig volgehouden, België thans voorgoed een wingewest van Duitschland zou zijn?

En wie zou durven beweren dat Vlaanderen even bestand zou gebleken zijn tegen de opslorping door het taalverwante Duitschland als tegen den invloed van het verafstaande Fransch. Nog geen 50 jaar waren verlopen of Vlaamsch-Belgie zou geheel en gansch verduitscht geweest zijn. En hebben de activisten soms het testament van von Bissing niet gelezen, waaruit blijkt dat de stichter van de Deutsche Universiteit van Gent, het inlijven van Vlaanderen in 1900 nog niet had opgegeven? Weten zij niet dat nog heden een aanzienlijke partij in den Rijksdag, al de militaire opperhoofden en gezaghebbende Deutsche bladen hetzelfde eerloos plan blijven aankleven?

Uit wat voorgevallen is met Rusland, tegenover hetwelk de leus « geen annexatie, geen schadevergoeding » op zoo eerlooze wijze is toegepast, kunnen wij opmaken dat, moest Duitschland den oorlog winnen, het nooit ofte nimmer Vlaamsch-Belgie, vooral met het oog op de kust, zou loslaten.

En heeft niet voor eenige dagen de gouverneur-generaal von Falkenhayn aan den zoogenaamden Raad van Vlaanderen beloofd, dat « zelts na den oorlog » Duitschland de activisten zal blijven terzijde staan? Wat wil dat anders zeggen zoo niet dat Duitschland van zin is zich, voorgoed met onze inwendige politiek te bemoeien, ook al was het gedwongen België te ontruimen?

En wat zou de onafhankelijkheid van een klein land als het onze nog waard zijn, moest onze roofzuchtige en machtige Deutsche nabuur te allen tijde den neus in onze zaken steken, wel wetende dat hij steeds zou kunnen rekenen op de slaafsche meewerking van een bent a'om verfoeide en tot wanhoop gedreven landverraders?

En met zoo'n eerloozen, wreeden en onverzoenbaren vijand spannen de activisten samen, enkel en alleen om in eens te verkrijgen wat wij vast en zeker zonder 't uitbreken van den oorlog sulaan hadden verkregen, en na den oorlog toch zullen bekomen, namelijk een Vlaamsche (geen Duitsch-Vlaamsche) hoogeschool en al wat daar natuurlijker wijze moet en redelijker wijze kan uit voortvloeien. Wie zulks betwijfelt kan de macht en de kracht der zuiver Vlaamsche beweging niet, en wie onder

de activisten daaromtrent eenige bedenking zou durven opperen, dien verwijs ik naar wat de « Eendracht » schrijft in haar nummer 10 over de getalsterkte en de macht der kath. Vlaamsche studentenbeweging.

Ja, na den oorlog zal en moet de Vlaamsche Beweging van zelf, zonder Deutsche hulp noch activistisch landverraad, door eigen kracht en door den op wettige wijze geuiten volkswil, zegevieren in het ééne en ondeelbare België.

En dan zal het Vlaamsche volk eens hartelijk lachen, wanneer in de een of ander revue de zoogen. Raad van Vlaanderen met Baas Ganzen-douck, Tack en den onschendbaren apostel Gust Bornis aan het hoofd, op het tooneel zal verschijnen onder het spelen van « Die Wacht am Rhein ».

Ja, dan zullen de Leeuwen dansen!

VALKENIER.

LIJDENSKROES

Vandalen hebben mijn Vaderland

In den kroes van het lijden gegooit;

Ei! zie me die razenden, hand in hand,

Dansen rondom in den fossen brand,

De vlamme knetter en gloeit.

Ze vraagt het, de wereld die naar u schouwt:
Vlaanderen, zijt ge van steen of van goud?

De vlammen flakkèren, hoog als een muur,

Ei, wat een wild gelaai!

En laster en boosheid porren in 't vuur,

Het lijden is hard en van langen duur,

Want Vlaanderen's hart is taai!

Ze vraagt het, de wereld die naar u schouwt:
Vlaanderen, zijt ge van steen of van goud?

Van goud is mijn landeke, en niet van steen,

Want steen breekt stuk en verwordt,

Maar mijn land blijft hecht, en mijn land blijft één,

Het vuur dat ze poken verbrandt hun de scheen,

En bliksemt die beulen blind.

Ze wete 't, de wereld die naar u schouwt:
Vlaanderen, ge zijt niet van steen maar van goud!

Eens rijst ge uit uw lijden, gelouterd, vol pracht,

Mijn landeken, hoort naar moed!

Dan staat ge weer sterk in uw vroegere kracht,

En brengt u de wereld, die laagheid veracht,

Wel vroemer als ooit haren groet.

De Hemel, mijn Land, die uw lijden aanschouwt,
Hij ziet en hij weet u van 't zuiverste goud!

ZOET EM.

BLOEMEN EN STEKELTJES.

DE SOUTENEURS. — Is er iets meer verlagenes voor een mensch met eenig eergevoel, dan voor den vijand gaan te werken? Dan mee te helpen, voor geld, om zijn eigen landgenooten te helpen vermoorden? Ja wel, en dat doen de mannen van « Volksopbeuring »!!

Ze hebben eene werking aangevat, om lieden te helpen, die in Duitsch land gaan werken. Zoo wordt dan ons volk opgebeurd? We lazzen ergens dat het Provinciaal bestuur subsidie heeft gegeven aan Volksopbeuring. Wist men niet, met welke verradersklik men te doen had?

ENKEL- OF MEERVOUDIG STEMRECHT? — Dat schijnt ook bij ons de groote vraag te zullen worden, na den oorlog. Maar de activisten hebben die moeilijkheid al opgelost. En wel op geniale wijze. Zij hebben de quadratuur van den cirkel gevonden. Dus, ieder een stem! Ja! En ieder verscheidene stemmen. Ja! Ge gaat gewoon in Gent naar Brussel, dan naar Antwerpen, dan naar Lier, dan naar Mechelen, en zoo verder; ge hebt maar één stem en ge stemt zoo dikwijls als ge wilt. C'est que ça!

HET JONGSTE STAATJE. — Een draadloos bericht deelt ons mede, dat het Marollenkwartier te Brussel zich zelfstaand verklaard heeft. Courrouble is de Holobowitsch van hun Rada. Men kan hun geen ongelijk geven, want zoowel in taal als in zeden en gewoonten verschillen ze zeer veel van het omringende. Nu hebben ze dus hunne nationale aspiraties verwezenlijkt. Men meldt ons tevens dat het feit veel opschudding verwekt heeft in de Zwanegang. Als het voor ook daarheen maar niet overslaat. In welk gelichte kringen meent men echter te weten, dat zij meer neiging hebben om zich bij de Entente dan bij de middelrijken aan te sluiten.